

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2025. gada 26. septembrī

Senāts šādā sastāvā: senatores Anita Poļakova, Sandra Kaija, Inguna Radzeviča,

iepagazinies ar apsūdzētā /Persona A/ aizstāvja zvērināta advokāta Ērika Štālberga kasācijas sūdzību par Kurzemes apgabaltiesas 2025. gada 1. aprīļa lēmumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Aizstāvis Ē. Štālbergs lūdz atcelt apelācijas instances tiesas nolēmumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā. Pamatojot izteikto lūgumu, aizstāvis norādījis, ka tiesa ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 564. panta ceturto daļu, jo nav motivējusi, kādēļ tā noraida aizstāvības argumentus par konflikta starp /Persona B/ un /Persona A/ esību saistībā ar kopīgu biznesu. Turklāt tiesa nepareizi kvalificējusi apsūdzētā /Persona A/ darbības pēc Krimināllikuma 117. panta 9. punkta, jo nepamatoti konstatējusi viņa nodarījumā minētā noziedzīgā nodarījuma sastāva subjektīvās puses obligāto pazīmi – mantkārīgu nolūku. Pretēji tiesu praksē un doktrīnā paustajām atziņām tiesa atzinumu par mantkārīga nolūka esību pamatojusi ar apstākli, ka apsūdzētais noziegumu ir izdarījis nolūkā vienpersoniski pārņemt nelegālu mežizstrādes biznesu un gūt no tā nākotnē peļņu. Šāds atzinums ir kļūdainais, jo slepkavību nevar kvalificēt kā izdarītu mantkārīgā nolūkā, ja tā izdarīta strīdā par kopējo naudas līdzekļu izlietošanu vai kopmantas izmantošanas kārtību.

Apelācijas instances tiesa ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 128. panta otro daļu. Vērtējot pierādījumus, tiesa: 1) nepamatoti piešķīrusi ticamību apsūdzētā liecībām tikai daļā par /Persona B/ nonāvēšanas faktu, bet noraidījusi apsūdzētā liecības par to, ka starp viņiem bija konflikts, kurā /Persona B/ draudēja /Persona A/ un provocēja viņu; 2) piešķīrusi nepamatoti augstu ticamību /Persona B/ tēva un māsas liecībām, ka apsūdzētais bija parādā /Persona B/ 7000 latu.

Vērtējot apsūdzētā liecību ticamību, tiesa nav ņēmusi vērā, ka apsūdzība ir pamatota tikai ar /Persona A/ liecībām par /Persona B/ nāves faktu, viņa liecības neapstiprina citi pierādījumi, proti, eksperts nav konstatējis /Persona B/ nāves cēloni, DNS uz ložu fragmentiem, kas izņemti no /Persona B/ skeleta, nesakrīt ar apsūdzētā DNS profilu. Šādos apstākļos tiesa, atzīstot par ticamām /Persona A/ liecības daļā par /Persona B/ nāves faktu, bet pārējā daļā noraidot viņa liecības, nav vērtējusi pierādījumus to kopsakarā un līdzīgi visā liecību apjomā.

Lietā konstatētās saprātīgās šaubas par apsūdzētā vainīgumu tiesa nav vērtējusi par labu apsūdzētajam, tādējādi pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 19. panta trešo daļu.

Kriminālprocesa likuma 573.¹ panta pirmā daļa noteic, ka tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. pantā un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmā daļa noteic, ka pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu

juridisku iemeslu dēļ. Minētā panta trešā daļa noteic, ka kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Senāts konstatē, ka kasācijas sūdzībā pamatā atkārtoti apelācijas sūdzības argumenti, kuri izvērtēti apelācijas instances tiesas nolēmumā un motivēti noraidīti.

Pamatojoties uz lietā esošajiem pierādījumiem, apelācijas instances tiesa atzinusi, ka apsūdzētā /Persona A/ vainīgums Krimināllikuma 117. panta 9. punktā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā ir pierādīts ārpus saprātīgām šaubām. Tiesa konstatējusi, ka starp apsūdzēto un /Persona B/ nav pastāvējis strīds par kopēju naudas līdzekļu izlietošanu vai kopmantas izmantošanas kārtību, un apsūdzētā nolūks nav bijis saistīts ar tūlītēja mantiska labuma iegūšanu vai kopīgu finanšu līdzekļu vai kopmantas izmantošanu, bet gan mežu izstrādes biznesa vienpersonisku pārņemšanu un peļņas gūšanu no tā pēc /Persona B/ nāves. Atzinumu, ka /Persona A/ izdarīja slepkavību mantkārīgā nolūkā, tiesa ir pamatojusi ar liecinieku /Persona C/, /Persona D/, /Persona E/ liecībām par apsūdzētā finansiālām problēmām, kā arī ar /Persona A/ rīcību pēc /Persona B/ slepkavības, turpinot mežu izstrādes darbus, pārņemot un vadot nelegāli izveidoto rūpalu. Tiesa atzinusi, ka apsūdzētais ir apzinājies, ka, nenogalinot /Persona B/, viņš nākotnē nevarēs iegūt peļņu no nelegālā mežu izstrādes biznesa, jo visas iegūtās peļņas turētājs un izmantotājs bija /Persona B/.

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa apsūdzētā liecības ir vērtējusi to kopumā un savstarpējā sakarībā ar citiem pierādījumiem un ir detalizēti motivējusi savus atzinumus par liecību ticamību. Tiesa secinājusi, ka /Persona A/ liecības daļā par slepkavības izdarīšanas un līķa paslēpšanas faktu ir ticamas, jo tās apstiprina citi pierādījumi. Apsūdzētā liecības, ka viņš iešāvis /Persona A/ pakausī un pēc slepkavības viņa līķi un viņa automašīnu ir apracis savā īpašumā /Adrese/, apstiprina 2018. gada 3. aprīļa tiesu medicīniskās ekspertīzes atzinumā, 2018. gada 22. augusta ekspertu atzinumā par komisijas ballistikās ekspertīzes veikšanu un tiesu medicīnas eksperta /Persona F/ liecībās ietvertās ziņas par šautiem ievainojumiem raksturīgo galvaskausa bojājumu veidu un galvaskausa dobumā atrastām lodī veidojošām metāla daļiņām, kā arī notikuma vietas apskates protokolā fiksētās ziņas, ka /Persona B/ līķis atrasts automašīnā, kas aprakta zem šķūņa izraktā bedrē mājās /Adrese/.

Tiesa ir motivēti noraidījusi aizstāvības versiju par apsūdzētā /Persona A/ aizstāvēšanos pret /Persona B/ uzbrukumu. Pamatojoties uz pierādījumiem, tiesa konstatējusi, ka apsūdzētais ir rīkojies, dusmu vadīts, un bija satvēris /Persona B/ brīdī, kad iešāva viņam no mugurpuses galvā.

Izvērtējusi /Persona G/ un /Persona H/ liecības par /Persona A/ parādsaistībām kopsakarā ar citiem pierādījumiem, tiesa atzina tās par ticamām, jo liecības apstiprina citi pierādījumi – liecinieku /Persona C/, /Persona D/, /Persona E/ liecības, ka apsūdzētais pirms /Persona B/ pazušanas 2000. gada septembrī vēlējās aizņemties dažādas naudas summas, liecinieku /Persona I/, /Persona J/ un /Persona K/ liecības, ka /Persona B/ izsniedza cilvēkiem naudas aizdevumus un viņam bija parādnieki. Tiesa atzinusi, ka tikai apstākļi, ka /Persona G/ un /Persona H/ ir nonāvēti /Persona B/ radinieki, nerada pamatu viņu liecību ticamības apšaubīšanai.

Apelācijas instances tiesa ir motivēti noraidījusi apelācijas sūdzības argumentus par šaujamieroča, ar kuru izdarīta slepkavība, iegūšanu apsūdzētā norādītajos apstākļos. Pamatojoties uz cietušā /Persona G/, liecinieku /Persona L/, /Persona M/, /Persona N/, /Persona O/ liecībām, tiesa konstatējusi, ka apsūdzētā rīcībā bijuši šaujamieroči, un atzinusi, ka tam, kādā veidā ierocis, ar kuru apsūdzētais izdarīja /Persona B/ slepkavību, nonāca viņa rīcībā, nav izšķirošas nozīmes lietas taisnīgā izspriešanā.

Noraidot aizstāvības argumentu par apsūdzētā /Persona A/ bioloģiskā materiāla neesību uz lodes fragmentiem, tiesa norādījusi, ka lodes fragmenti, kas izņemti no /Persona B/ galvaskausa, atradušies zemē vismaz 10 gadus un ir tikuši pakļauti kādu kodīgu ķīmisku vielu iedarbībai. Savukārt uz lodes fragmentiem konstatētais identifikācijai derīgais vīriešu dzimuma personas bioloģiskais materiāls ar lielu iespējamību ir radies nenoskaidrotos apstākļos nevērīgas rīcības rezultātā pēc tam, kad tika izrakta /Persona B/ automašīna.

Senāts atzīst, ka kasācijas sūdzības argumenti pēc būtības pauž sūdzības iesniedzēja neapmierinātību ar tiem secinājumiem, kādus izdarījusi apelācijas instances tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus, un vērsti uz to, lai panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmo un trešo daļu.

Minētais ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.¹ panta pirmo daļu.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu, 573.¹ panta pirmo daļu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

A. Poļakova S. Kaija I. Radzeviča